

Sulkhan-Saba
Orbeliani Teaching University
Faculty of Business

**INTERNATIONAL
SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE**

**INTEGRATION OF BUSINESS
STRUCTURES: STRATEGIES
AND TECHNOLOGIES**

Tbilisi, Georgia
24 February, 2017

Дяченко Б. І., к.е.н., доцент,
 Король М. М., к.е.н.,
 Лапа І. В., студент,
 Ужгородський національний університет
 м. Ужгород, Україна

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Неспроможність знайти гідне місце роботи, сприятлива імміграційна політика держав, не однакові рівні соціально-економічного розвитку країн – обумовлює зростання рівня трудових мігрантів. Сьогодні трудова міграція населення за межі країни стала досить масштабним явищем.

На стан ринку праці значний вплив чинять соціально-демографічні процеси, які відбуваються в Україні. Сучасна демографічна ситуація має тенденцію до погіршення: низький рівень народжуваності, старіння нації тощо. Разом з тим, останніми роками наявна позитивна динаміка кількості як легальної, так і нелегальної міграції.

Саме аналіз міграційного руху населення дасть змогу виявити наявну ситуацію, що склалася в країні. У таблиці 1 представлена інформація щодо динаміки міграційних процесів 2014 та 2015 років.

Таблиця

Міждержавна міграція населення за окремими регіонами України загалом, в тому числі з країнами СНД зокрема*

Україна та аналізовані регіони	Роки	Міждержавна міграція			В т.ч. з країн СНД		
		Число прибулих	Число вибулих	Сальдо мігрантів	Число прибулих	Число вибулих	Сальдо мігрантів
України	2014	542 506	519 914	22 592	42 698	21 599	21 099
	2015	533 278	519 045	14 233	30 659	21 409	9 250
	Разом	1 075 784	1 038 959	43 008	73 357	43 008	30 349
Закарпаття	2014	6 592	7 441	-849	243	959	-716
	2015	6 103	7 754	-1 651	266	1 519	-1 253
	Разом	12 695	15 195	-2 500	509	2 478	-1 969
Львівська	2014	28 130	26 587	1 543	1 271	907	364
	2015	31 499	30 164	1 335	1 007	713	294
	Разом	59 629	56 751	2 878	2 278	1 620	658
Донецька	2014	28 925	39 602	-10 677	2 265	1 045	1 220
	2015	16 662	25 901	-9 239	516	315	201
	Разом	45 587	65 503	-19 916	2 781	1 360	1 421
Харківська	2014	44 136	35 875	8 261	8 685	3 218	5 467
	2015	40 549	35 568	4 981	5 533	3 291	2 242
	Разом	84 685	71 443	13 242	14 218	6 509	7 709

* розроблено автором згідно [1]

Аналізуючи дані таблиці можна констатувати, що в Україну за період з 2014 р. по 2015 р. всього прибуло близько 1 075 784 осіб, вибуло близько 1 038 959. Не дивлячись на бойові дії, що проходять на Сході нашої країни, в цілому по Україні позитивне сальдо мігрантів за досліджувані роки.

Порівняємо міграційні процеси у 2 найзахідніших та 2 найсхідніших областях країни. В Закарпатській області прибулих за 2 роки – 12 695 осіб, вибулих – 15 195, в результаті чого наявне від’ємне сальдо. Це пов’язано насамперед з тим, що більша частина працездатного населення виїжджає на заробітки в сусідні Європейські країни. У Львівській – прибулих за вибулих більше на 2 878 осіб. У Донецькій області, яка є епіцентром бойових дій, ситуація значно гірша: число вибулих майже на 20 тис. осіб більша, аніж прибулих. У Харківській області наявне позитивне сальдо мігрантів. Бойові дії на сході України, економічна криза і зниження рівня життя населення зменшили привабливість країни для іноземців.

Згідно з висновками дослідників, які базуються на економіко-математичному моделюванні, без переказів Україна втратила б 7,1% економічного потенціалу. Споживання б зменшилося на 18%, а доходи домогосподарства – на 14-21% [2].

Під впливом воєнного конфлікту, а також економічної кризи еміграційні настрої в Україні зростають. Проведене на замовлення Міжнародної організації з міграції навесні 2015 року дослідження, показало, що 8% українців планують найближчим часом знайти роботу за кордоном або вже її знайшли. За даними аналогічного дослідження 2011 р., таких було 6% [3].

Згідно з результатами дослідження фінансових надходжень, пов’язаних з міграцією, та їхнього впливу на розвиток України, проведеного МОМ у 2014-2015 р., перекази мігрантів в Україну становлять майже половину бюджету домогосподарств, які мають у своєму складі довгострокових трудових мігрантів, і 60% бюджету тих, члени яких практикують короткострокову трудову міграцію [4].

Збільшення обсягів трудової міграції супроводжується певною переорієнтацією її потоків із традиційного східного напрямку, до Росії, на західний. В умовах конфлікту вона прискорилася. За даними опитування GFK-Україна на замовлення МОМ, серед потенційних трудових мігрантів з України частка тих, хто шукає роботу в Росії, знизилася з 18% у 2011 році до 12% в 2015 р. Водночас привабливість Польщі зросла з 7% у 2006 році, коли було здійснено перше аналогічне дослідження, до 30% на сьогодні [5].

Серед трудових мігрантів переважають чоловіки, найчисленнішими серед них є особи 30-44 років (понад 40%), більшість мігрантів походить із областей заходу країни. 41% трудових мігрантів мають середню або середню спеціальну освіту, 36% – вищу освіту. Основні країни призначення працівників-мігрантів – Польща, Російська Федерація, Чеська Республіка та Італія. На них припадає близько 80% загальних потоків короткострокових та довгострокових трудових мігрантів з України [6].

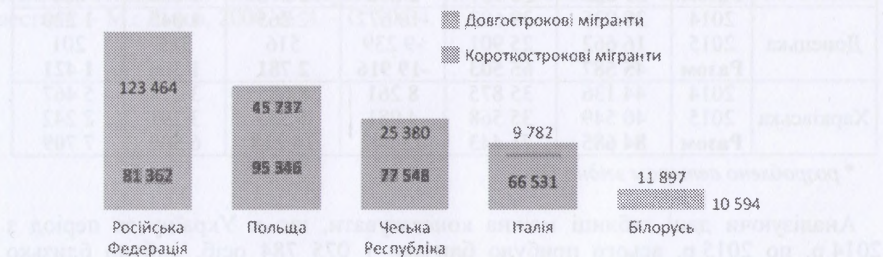

Рис. Основні країни призначення трудових мігрантів з України [6]

Разом із тим, згідно з результатами дослідження фінансових надходжень, пов'язаних з міграцією, та їхнього впливу на розвиток України, організованого МОМ у 2014-2015 р., більшість потенційних мігрантів, які планують короткотермінові виїзди з метою заробітку, збираються виїхати до Росії, для потенційних довготермінових мігрантів (на строк понад рік) Росія є другою за значенням країною призначення після Польщі [7].

За даними цього ж дослідження в структурі трудової міграції з України також відбуваються зміни, а саме: збільшується обсяг довгострокової міграції; до міграції вдається більше молоді, жінок, мешканців міст, вихідців із північної, центральної та східної України [7].

Проведене дослідження показує, що трудова міграція населення України набула значних масштабів і потребує регулювання з боку органів державної влади. З огляду на те, що вирішення соціально-економічних проблем, які впливають на масштаби трудові міграційних процесів, не може бути здійснено в короткостроковій перспективі, сьогодні необхідно вживати заходів щодо мінімізації негативних і посилення позитивних наслідків трудової міграції населення. Особливу увагу слід звернути на створення умов для зменшення виїзду працездатного населення за кордон, особливо жінок та молоді, розробку механізму для легалізації заробітків трудових мігрантів, забезпечити реальну підтримку їх активних підприємницьких дій тощо.

Література:

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Atamanov A. et al. Income and Distribution Effects of Migration and Remittances: Analysis Based on CGE Models for Selected CIS Countries. – CASE network reports N 86. – Warsaw, 2009. – P. 30.

3. Дослідження з питань міграції та торгівлі людьми: Україна, 2015. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://iom.org.ua/sites/default/files/pres_kit_gfk_iom2015_ua_fin_3_2.pdf (Проведено в березні-лютому 2015 року компанією GfK Ukraine на замовлення Міжнародної організації з міграції України. Опитано 2087 осіб на контрольованій території України віком від 15 років).

4. Міграція як чинник розвитку в Україні. – К.: МОМ, 2016. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.iom.org.ua/sites/default/files/mom_migraciya_yak_chynnyk_rozvytku_v_ukrayini.pdf

5. Дослідження з питань міграції та торгівлі людьми: Україна, 2015. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://iom.org.ua/sites/default/files/pres_kit_gfk_iom2015_ua_fin_3_2.pdf

6. Міграція в Україні. Факти і цифри, 2016. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://iom.org.ua/sites/default/files/ff_ukr_21_10_press.pdf

7. Міграція як чинник розвитку в Україні. – К.: МОМ, 2016. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.iom.org.ua/sites/default/files/mom_migraciya_yak_chynnyk_rozvytku_v_ukrayini.pdf

საბაშა
ორბელიანი

Sulkhan-Saba
Orbeliani Teaching University
Faculty of Business

CERTIFICATE OF PARTICIPATION

is hereby granted to

Maryna KOROL

for participating in the

INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE

**INTEGRATION OF BUSINESS
STRUCTURES: STRATEGIES
AND TECHNOLOGIES**

Tbilisi, Georgia, 24 February, 2017

ნ. გოგოლაური

Professor Natia Gogolauri

Dr. of Economics, Head of Faculty of Business
Sulkhan-Saba Orbeliani Teaching University, Georgia